

Kritik İletişim Çalışmaları Dergisi

www.dergipark.org.tr/pub/kritik

Yıldırım, O. (2020). Katılımcı Kültürü Eleştirmek: “Dr. Younan Nowzaradan ile İlgili Caps, Tweet ve Ekşi Sözlük Entrylerinin Değerlendirilmesi”, *Kritik İletişim Çalışmaları Dergisi*, 2020 İlkbahar -01-(13-22)

Katılımcı Kültürü Eleştirmek: “Dr. Younan Nowzaradan ile İlgili Caps, Tweet ve Ekşi Sözlük Entrylerinin Değerlendirilmesi”

Participatory Culture and Health Communication: "Evaluation of Caps, Tweets and Ekşi Sözlük Entries Related to Dr. Younan Nowzaradan"

*Ozan YILDIRIM**

*Dr.Öğr.Üyesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi,İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü, ozanyildirim@ohu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-7737-6311

MAKALE BİLGİLERİ

Makale:

Gönderim Tarihi	10 Mart 2020
Ön Değerlendirme	24 Mart 2020
Kabul Tarihi.	12 Nisan 2020

Anahtar Kelimeler: Katılımcı Kültür, Sağlık İletişimi, Web 2.0, İnternet

Key Words: Participatory Culture, Health Communication, Web 2.0, Internet

ÖZET

Katılımcı kültür, kültürel öğelerin katılımcı şekilde oluşturulması anlamına gelir. Katılımcı kültürde yaratıcılık ve ortak katkı önemlidir. Bu bağlamda web 2.0, katılımcı kültürün varlığını mümkün kılan bir teknolojik gelişme olarak ortaya çıkmıştır. Web 2.0 teknolojileri, bireysel internet kullanıcılarının içerik yaratma, içeriğe müdahale etme ve içeriği değiştirmelerine olanak sağlamıştır. Bu bağlamda, enformasyon toplumunda katılımcı kültürün gelişiminde web 2.0 teknolojisi başat bir konuma gelmiştir. İnternet aracılığıyla oluşturulan katılımcı kültürün demokrasiye katkı sağladığı ve yaratıcılığa olumlu etki ettiği söylenebilir. Bununla beraber, katılımcı kültür eğlence ve mizahi unsurların fazlalığıyla bazı unsurların değerinin azalmasına veya fark edilmemesine de neden olabilmektedir. Katılımcı kültür ile internet ortamlarında oluşturulan pek çok içeriğin bağlantısını kurmak mümkündür. Sağlık konuları da buna dâhildir. Dr. Younan Nowzaradan, vasküler cerrahi ve bariatrik cerrahi konusunda uzmanlaşmış bir İranlı Amerikalı cerrahdır. Ölümçül obez hastalarına TLC gerçeklik televizyon dizisi My 600-lb Life'da kilo vermelerine yardımcı olmaktadır. Ayrıca yaptığı çalışmalar obezite konusunda oldukça önemlidir. Bu çalışmada, Dr. Nowzadaran ile ilgili yapılan capsler, atılan tweetler ve ekşi sözlükte yayınlanan iletiler nitel olarak değerlendirilmiştir. Capsler, tweetler ve ekşi sözlükteki “entry” ler amaçlı örneklem tekniği ile seçilmiş ve nitel metin çözümlemesi tekniği ile yorumlanmıştır. Buna göre, Dr. Nowzadaran ile ilgili yapılan capslerde ve atılan tweetlerde mizahi unsurların ve eğlence içeriklerinin daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durum, obezite ile ilgili oldukça önemli çalışmalar yapmış bir doktorun magazin figürü haline gelmesine aracı olmaktadır. Dr. Nowzaradan ile ilgili ekşi sözlüğe girilen entrylerde ise, daha bilimsel ifadelerin kullanıldığı ve doktorun yaptığı çalışmalara da yer verildiği görülmektedir. Dolayısıyla; katılımcı kültür bağlamında oluşturulan üç farklı internet mecrasında farklı ifadeler bulunmaktadır. Sonuç olarak ekşi sözlükte katılımcı kültürün olumlu özellikleri ön plana çıkarken; yapılan capsler ve atılan tweetlerde sadece eğlence içerikleri ve mizahi unsurlar ön plandadır.

ABSTRACT

Participatory culture means the creation of cultural elements in a participatory way. Creativity and joint contribution are important in participatory culture. In this context, Web 2.0 has emerged as a technological development that enables the existence of the participatory culture. Web 2.0 technologies allow individual internet users to create, intervene in and modify a content. In this sense, Web 2.0 technology has become dominant in the development of the participatory culture in the information society. It can be said that the participatory culture created via the Internet contributes to democracy and affects creativity positively. However, the participatory culture can also lead to a decrease in the value of some elements or cause them not to be noticed with the excessive amount of entertainment and humorous elements. It is possible to link the participatory culture with many contents created on the Internet. This includes health issues as well. Dr. Younan Nowzaradan is an Iranian American surgeon specialized in vascular surgery and bariatric surgery. He helps fatally obese patients lose weight on My 600-lb Life, a TLC reality television series. In addition, his studies are very important for

*Özgün Araştırma Makalesi (Original Research Article)

Sorumlu yazar: Ozan YILDIRIM

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7737-6311>

E-mail : ozanyildirim@ohu.edu.tr

obesity. In this study, the caps, tweets, and Ekşi Sözlük entries related to Dr. Nowzaradan were evaluated qualitatively. The caps, tweets and Ekşi Sözlük entries were selected with the purposive sampling technique and interpreted with the technique of qualitative text analysis. Accordingly, it is seen that humorous elements and entertainment contents are more frequent in the caps and tweets related to Dr. Nowzaradan. This causes a doctor who has conducted quite important studies on obesity to become a tabloid figure. In Ekşi Sözlük entries related to Dr. Nowzaradan, it is seen that more scientific expressions are used and the doctor's studies are also included. Thus, there are different expressions on three different internet channels created in the context of the participatory culture. As a result, only entertainment contents and humorous elements are at the forefront in caps and tweets while positive aspects of the participatory culture stand out in Ekşi Sözlük.

© 2020- e-ISSN 2667-6850

GİRİŞ

Web 2.0'ın hayatımıza girmesiyle, internet mecraları daha sosyal hale gelmiş ve ortak katılımla üretilen içerikler internet mecralarında kullanıma girmeye başlamıştır. Web 2.0, bireysel internet kullanıcılarına içerik oluşturma, oluşturulan içeriğe müdahale etme ve ortak katılımla içerik oluşturmalarına olanak vermektedir. Bu bağlamda, web 2.0, web 1.0'a göre daha demokratik, katılımcı ve işbirliğine dayalı bir internet mecrası olarak tanımlanabilir.

Katılımcı kültür; ortak katılımla oluşturan kültürel ürünler anlamında kullanılan bir ifadedir. Web 2.0 teknolojilerinin hayatımıza girmesi, internet mecralarının katılımcı kültür bağlamında tartışılmasına neden olmuştur. Kuşkusuz bu tartışmanın farklı yönleri bulunmaktadır ve bu yönlerin değerlendirilmesi önemlidir.

Web 2.0 teknolojisi, web teknolojilerinde önemli bir aşama kaydedilmesini sağlamıştır. Web 1.0 teknolojisinde sadece izleyici konumunda olan internet kullanıcıları, web 2.0 ile birlikte aktif hale gelmişlerdir. Bu aktif olma durumu da, kolektif içerik yaratma ve topluluk üyeliği gibi kavramları ortaya çıkarmıştır. Katılımcı kültürün teknoloji ve özellikle internet aracılığıyla olumlu şekilde yükseldiğini ifade eden araştırmacılar; kolektif içerik yaratmanın ve sanal topluluklara üye olmanın demokrasiyi ve demokrasi kültürüne katkı yaptığını ifade etmektedirler. Öte yandan; web 2.0 teknolojisi aracılığıyla ortaya çıkan katılımcı kültür öğelerinde mizahi unsurların, eğlence içeriklerinin ve troll kültürünün daha fazla ön plana çıktığı da görülmektedir. Ayrıca, katılımcı kültür zaman zaman amacından sapabilmekte ve faşist bir kültürün oluşmasına da aracı olabilmektedir. İnternet mecralarında, nefret söylemini üreten ve bunu sürdüren pek çok sanal grubun olduğu söylenebilir. Dolayısıyla katılımcı kültürün hem olumlu hem de olumsuz yönleri üzerinde durulması gerekmektedir.

Web 2.0 teknolojileri üzerinden katılımcı kültüre katkı sağlayan farklı internet mecraları ve uygulamalar bulunmaktadır. Facebook grupları, twitterda bir konu/durum/kişi vb. hakkında atılan tweetler, katılımcı sözlüklerde yer alan entryler, bireysel internet kullanıcıları tarafından yapılan ve internet sitelerinde kullanıma giren capsler katılımcı kültür ürünleri olarak değerlendirilebilir. Bu çalışmada da sağlık iletişimi ve katılımcı kültürün bağlantısı kurulmaya çalışılmıştır.

Dünya çapında önemli bir cerrah olan Dr. Younan Nowzaradan, televizyonda yapmış olduğu programlarla popüler hale gelmiştir. Özellikle, ağır düzeyde obez olan kişilerin konu olduğu programlarında, hastalarının zayıflamasına ve sağlıklı bir yaşam sağlamalarına yardımcı olan Dr. Nowzaradan Türkiye'de de oldukça popüler hale gelmiştir. Dr. Nowzaradan ile ilgili internet mecralarında atılan pek çok tweet, yapılan caps ve ekşi sözlüğe girilen entryler bulunmaktadır. Bu çalışmada farklı internet mecraları üzerinden Dr. Nowzaradan ile ilgili katılımcı kültür bağlamında oluşturulan içerikler nitel metin çözümlemesi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Seçilen içerikler ise amaçlı örnekleme yöntemiyle çalışmaya dâhil edilmiştir.

1. Kuramsal Bölüm

1.1. İnternet Teknolojilerinin Gelişimi ve Katılımcı Kültür

Askeri amaçlı üretilen bir proje olan internet, bugün geldiği konum itibarıyla toplumsal, sosyal, kültürel, ekonomik ve gündelik yaşama doğrudan etki etmektedir.

İnternetin yaygınlaşmasıyla birlikte dünya genelinde toplumsal, siyasi, ekonomik ve kültürel anlamda değişiklikler yaşanmıştır ve yaşamaya devam etmektedir. İnternet elde edilen ve kullanılan enformasyon miktarını arttırmıştır. Hızlanan iletişimde kullanıcı kontrolü de eşzamanlı olarak artmıştır. İnternetin iletişim sürecine kattığı en önemli üstünlük, karşılıklı etkileşimi mümkün hale getirmesidir (Timisi, 2003, s. 83-85). Bu etkileşim beraberinde ortak katılımlı bir ağ toplumunun ortaya çıkmasına da aracı olmuştur.

İnternet özellikle toplumsal yapıda pek çok değişim ve dönüşüm gerçekleştirmiştir. Ortaya çıkan değişim ve dönüşümler, özellikle 1990'lı yıllardan itibaren hız kazanmıştır. İnternetle şekillenen toplumda modernizmden post-modernizme geçiş olmuş, küreselleşmenin aşamaları daha hızlı hale gelmiştir. Kültür ve kültürel üretimler ise internet aracılığıyla sürmeye devam etmektedir (Lister, vd., 2009, s. 10-11). Kültürel üretimlerin internet ve internet teknolojileri aracılığıyla oluşturulması, katılımcı kültür ve internet bağlantısını da ortaya çıkarmıştır.

İnternet teknolojisi web 1.0 ile başlamıştır. Web 2.0 ise internet için büyük bir gelişme olmuştur. Web 1.0 teknolojisinde, kullanıcıların içeriğe yorum yapma ve değiştirme gibi olanakları yoktu. Bireysel internet kullanıcılarının içerik üretme ve yeni içerikler bağlamında katkı yapması

mümkün olmamaktaydı (Akar, 2010, s. 14-16). Web'in ilk uygulaması olan web 1.0 ile internette sadece bir şeyleri okumak ya da varolan bilgileri aramak mümkündü. Kullanıcıların içeriğe katkısı yokken, etkileşim de oldukça azdı. Bu dönemlerde web sitesi sahiplerinin temel isteği, kendi sitelerinin varlığını sürdürmesi ve kullanıcıların kendi sitelerine erişebilmeleriydi (Güler, 2011, s. 52). Bu bağlamda, web 1.0 internet teknolojisinin demokratik bir teknoloji olduğu söylenemez. Bilgiyi elinde tutan ve yönlendiren ayrıcalıklı kesimin sunmuş olduğu bilgilerle yetinmek zorunda kalan bireysel internet kullanıcıları; internet kullanım sürecinde edilgen bir konumda kalmaktaydılar. Bilginin ayrıcalıklı kesimde kalmasına neden olan web 1.0 teknolojisinin, bu anlamda geleneksel medya araçlarından farklı olduğu söylenemez.

Web 2.0 ise sosyal medya oluşumuna olanak veren bir sistem olarak hayatımıza girmiştir. Bloglar, mikro bloglar, sosyal ağ siteleri web 2.0 sayesinde oluşmuştur. Web 2.0'in temeli, etkileşim ve bireysel internet kullanıcılarının içerik üretebilmesidir (Fuchs, 2016, s. 49). Web 2.0 teknolojisi ileri teknolojik unsurları biraraya getirmektedir. Bu teknoloji, kullanıcı katılımını sağlayan ve kolaylaştıran bir teknolojidir (Güler, 2011, s. 53). Web 2.0, kullanıcıların içerik oluşturma sürecine katkı yapmıştır. Bu unsur, Web 2.0'in en önemli özelliğidir (Constantinides ve Fountain, 2008, s. 234). Web 2.0, web 1.0 ile kıyaslandığında daha demokratik bir yapıdır. Bu ortamda her tür metin, ses, video içeriği ve yorumu üretilebilmektedir. Çok büyük sayıda iş ya da arkadaş grupları da bu sistem aracılığıyla faaliyete geçebilir (Binark, 2012, s. 170). Web 2.0 teknolojisi özellikle teknolojik determinist düşünürler tarafından oldukça önemsenmekte ve yüceltilmektedir. Bunun temel nedeni de etkileşime ve içerik üretmeye olanak sağlamasıdır.

Web 1.0'da tek yönlü bir iletişim söz konusudur. Web 2.0'in en önemli notası ise katılımdır. Web 1.0'da içerik oluşturabilmek için teknik bilgi gerekirken, web 2.0'da internet teknolojileri kullanıcı dostu olmuştur. Web 2.0'da herkes içerik oluşturarak kendisini ifade edebilmektedir. İnternetin dinamik bir organizasyona dönüşmesini web 2.0 altyapısı sağlamıştır (O'Reilly, 2007: 18). Bu anlamda web 2.0 ile ilgili üzerinde durulması gereken temel nokta, kullanıcı temelli olması ve etkileşime olanak vermesidir. Web 2.0; bloglar, wikiler, podcastler, RSS'ler gibi gündelik hayatı kolaylaştıran teknolojileri temsil eden bir kavramdır. Bu teknolojiler, interneti sosyal hale getirmiştir. İnternet ortamı aracılığıyla bireyler enformasyonu değiştirmeye başlamışlardır. Web 2.0 kavramı, bu teknolojilerin ekonomik ve teknolojik gelişim ile yeniliklerini de kapsamaktadır (Anderson, 2007, s.6). Bu noktada katılımcı kültür kavramı ortaya çıkmaktadır.

Graham Meikle' göre, Web 2.0 teknolojileri iki önemli kolaylık sağlamaktadır: "İlki, işbirliğiyle gerçekleşen, profesyonel olmayan gündelik yaratıcılık temelli içerik üretimi ve paylaşımı; ikincisi ise, kullanıcıların ürettikleri paylaşımların veri tabanına dayalı yeni iş modellerinin yaygınlaşması" (Meikle, 2016'dan aktaran Karataş ve Binark, 2016: 428).

Bununla birlikte, Web 2.0 teknolojisinin gündelik yaşama getirdiği çeşitli iletişim olanakları, yeni medya ortamlarında farklı kullanıcı tiplerinin oluşmasına neden olmuştur. Kullanıcılar, ürettikleri içeriklerle katılımcı demokratik kültürün bir öznesi olmaktadır. Yakınsama tartışmaları içinde katılımcı kültür, "yaratıcı ifade" ve "yurttaş katılımı" için gerekli olan altyapıyı hazırlayan, bireyleri yaratmaları ve yarattıklarını başkalarıyla paylaşmaları yönünde destekleyen ve özellikle bireyler arasında toplumsal etkileşimi pekiştiren bir olgu olarak tanımlanmaktadır (Jenkins vd., 2009: 5-6). Katılımcı kültür de, yaratıcı ifade ve yurttaş katılımı ile ortaya çıkmaktadır. Katılımcı kültürü "tarafatların ve diğer tüketicilerin yeni içeriğin yaratılması ve yayılmasına aktif olarak katılmaya davet edildiği kültür" (2008: 331) olarak tanımlayan Jenkins'e göre katılımcılık, "ortak çalışma ve katılımcılığın yeni biçimlerini" (2008: 256) kapsar. Kaldı ki, "Web gittikçe tüketici katılımcılığının bir sitesi haline gelmiştir" (Jenkins, 2008: 137).

Öte yandan, Fuchs, "katılımcı kültür" gibi kavramların önemli bir sorununun; katılımcılığın, katılımcı demokrasi kuramına bağlı bir siyaset bilimi kavramı olarak kabul edilmesinde yattığını söylemektedir. Bu anlamda "katılımcılık" kavramının kaba kullanımından kaçınılması gerektiğini belirten Fuchs'a göre, "yeni medya çalışmaları, kavramın kullanımını katılımcı demokrasi kuramının [temel] unsurlarıyla ilişkilendirmelidir" (2016: 80) vurgusunda bulunmaktadır.

Jenkins'in "katılımcı kültür" kavramı ağırlıklı olarak ifadeler, uğraşlar, yaratım, paylaşım, deneyim, katkılar ve hisler hakkındadır. Jenkins, "Geniş katılımcı kültür kavramını ve onun internete olan etkilerini göz ardı ederek katılımcılık kavramını kültürel bir boyuta indirger. Kullanıcıları metalaştırarak ve sömürerek sermaye biriktiren şirketlerin egemen olduğu bir internet, katılımcı demokrasi kuramında kültürel ifadeler katılımcılığın bir ifadesi olamaz" (Fuchs, 2016: 83-84).

Öte yandan, Jenkins iddialarını popülere kültüre taşıyarak onun içindeki gizli direnişe önem verir. Bunu, katılımcı demokrasiyle ilişkilendirir ve aktif taraftarlığa vurgu yapar (2008: 12). Fuchs'a göre, eğer çalışmadaki nesnesinin bir taraftarı olan araştırmacı aynı zamanda eleştirel "iç yüzleşmeyi/düşünümselliği" sürdürmeyi başarabiliyorsa böylesi bir taraftarlık sorun değildir. Örneğin, "Ben Simpsonlar, Monty Python, 3 WK Underground Radio veya Mogwai, Radiohead ve The Fall gibi grupların taraftarıyım, ancak bu programları izlemenin ya da bu grupları dinlemenin siyasi olduğunu düşünmüyorum" (Fuchs, 2016: 86).

Dr. Younan Nowzaradan'ın yaptığı programlar sonrası popüler bir figür haline geldiği görülmektedir. İnternet aracılığıyla, Dr. Nowzaradan ile ilgili yapılan caps, atılan tweet ve ekşi sözlükte girilen entrylerin de katılımcı kültür bağlamında ortaya çıktığı söylenebilir. Kuşkusuz bu içeriklerin oluşturulması, katılımcı ve demokratik bir internet ortamının ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Ancak bu popüler içeriklerin kime ne şekilde fayda sağladığı da tartışılmalıdır. Ayrıca ünlü bir obezite cerrahı olan Dr. Nowzaradan'ın sadece eğlence içerikleriyle internet ortamlarında yer almasının olası etkileri üzerinde de durulmalıdır.

1.2. Sağlık İletişimi ve Dijital Okuryazarlık

Sağlık iletişimi oldukça geniş bir kavram olarak hem bireylerarası hem de kitle iletişimi bağlamında değerlendirilebilmektedir. Hasta ve sağlık çalışanları arasındaki iletişim bireylerarası iletişim bağlamında değerlendirilebilirken; televizyon, gazete, dergi ve internet gibi kitle iletişim araçlarında yer alan sağlık içerikli yayınlar kitle iletişimi kavramı doğrultusunda çerçevelenmelidir. Özellikle web 2.0 teknolojisinin gelişmesi ve bireylerin internet üzerinden içerik üretmeye başlamasıyla birlikte, sağlık iletişimi konusunda da farklı içerikler ortaya çıkmaya başlamıştır.

Sağlık iletişimi farklı amaçları barındırmaktadır. Sağlık iletişiminin temel amacı; kişilerin veya toplumların sağlık üzerine olan davranışlarını istenilen şekilde değiştirilmesi ve geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Sağlık iletişiminde, izleyici kitlesine yönelik ortada var olan sağlık sorunu ile ilgili farkındalık yaratılması, iletişim stratejileri ile mümkün olmaktadır. Dolayısıyla, sağlık ile ilgili konularda iletişim araçları kullanılarak, kişiler istenilen yönde güdülenebilir, bireylerin sağlık iletişimi davranışları geliştirilebilir (Koçak ve Bulduklu, 2010: 5-7). İletişim bireyleri yönlendiren bir unsurdur. İletişim araç ve stratejilerinin herhangi bir konuda doğru şekilde kullanılması o konunun bireyler üzerinde olumlu şekilde gelişmesine aracı olmaktadır. Bu bağlamda sağlık iletişimi ile ilgili konularda iletişim stratejilerinin doğru şekilde yönlendirilmesi önemlidir.

Sağlık iletişimi, kişiler tarafından yanlış bilinen bilgileri düzeltmenin yanı sıra, sağlıklı ilgili önemli konularda tutum ve davranış değiştirmeyi de hedeflemektedir (Mendi, 2015: 279). Obezite dünyadaki en önemli sağlık sorunlarından biridir ve son yıllarda hem dünyada hem de Türkiye’de artış göstermiştir. Dolayısıyla, obezite ile ilgili sağlık içeriklerinin özenle hazırlanması ve bu konuya dikkat edilmesi gerekir. İnternet üzerinden bireysel kullanıcılar tarafından üretilen sağlık içeriklerinde denetim olanağı çok fazla bulunmamaktadır. Bundan dolayı, katılımcı kültür dolayısıyla oluşturulan sağlık içeriklerinin bireyleri farklı şekillerde yönlendirebileceği söylenebilir. Dr. Nowzaradan gibi önemli bir obezite cerrahının sadece mizahi şekilde gündeme gelmesi, doktorun obezite ile ilgili söylediği önemli unsurların gözden kaçırılmasına neden olabilir.

Amerikan Sağlık Geliştirme Örgütü’ne göre, sağlık iletişimi, sağlığı geliştirmek, kişilerin ve toplumun sağlıkla ilgili kararları üzerinde etkili olmak ve bilgilendirmek amacıyla iletişim bilimine ilişkin kural ve stratejilerin uygulanmasıdır (Bulduklu, 2010: 79). Bu anlamda, sağlık iletişimi uygulama ve stratejilerinin profesyonel şekilde yapılması önem taşımaktadır. Dolayısıyla, katılımcı kültür dolayısıyla internet üzerinden oluşturulan sağlık iletişimi kapsamında değerlendirilebilecek iletilerin niteliği tartışılması gereken bir konudur. İnternet üzerinde, sağlık iletişimi kapsamında ortaya çıkan içeriklerin dijital okuryazarlığının yapılması bir gerekliliktir.

Dijital okuryazarlık, dijital enformasyonun okunması ve algılanması anlamına gelmektedir. Dijital okuryazarlık aynı zamanda, dijital verilerin

okunduktan sonra, yeniden üretilmesi, yorumlanması ve değerlendirilebilmesidir. Dijital okuryazarlık oranı yüksek olan kişiler, içeriğin niteliğini ve dilini doğru bir şekilde anlarken; aynı zamanda üretim mantığı ve hedef kitleyi de anlamaktadır (Buckingham, 2006: 263-270). Dolayısıyla, katılımcı kültür bağlamında ve web 2.0 teknolojileri üretilerek ortaya çıkan tüm internet içerikleri için dijital okuryazarlığın doğru şekilde yapılması önemlidir.

Dijital sağlık okuryazarlığı, akıllı telefonlar, internet ve ağlar üzerinden sağlık enformasyonuna erişim, yorumlama ve değerlendirme anlamına gelmektedir (Yıldırım ve Keser, 2015: 103). İnternetin gelişimi ve enformasyona hızlı ulaşılması dijital sağlık okuryazarlığının da önemini arttırmış ve alanını genişletmiştir. Dijital ortamda sağlık içeriklerine erişimin ardından, bu içeriklerin anlaşılması, yorumlanması ve değerlendirilmesi sağlık okuryazarlık oranına bağlıdır (Nilsen, vd. 2012: 17). Web 2.0 teknolojisi, bireysel internet kullanıcılarına içerik üretme ve bu içeriği yayınlama olanağı vermiştir. Günümüzde, bireysel internet kullanıcıları pek çok konuda içerik üretmektedir. Sağlık alanında da üretilen pek çok içerik bulunmaktadır. Bu içeriklerin doğru yorumlanması ve analiz edilmesi önemlidir. Çünkü sağlık ile ilgili konular hayatın en önemli parçalarından birini oluşturmaktadır.

2. Bulgular ve Yorum

2.1. Katılımcı Kültürün Yeni Modası: Capsler ve Dr. Nowzaradan

Caps en basit anlamıyla kapak yapmak anlamına gelmektedir. Argoda “kapak yapmak” tabiri sık kullanılan bir tabirdir. Özellikle karşıdaki insanı bozmak ve bağlamına göre oldukça uygun bir söz söylemek anlamına gelebilmektedir.

Caps, web sözlük kültürüyle birlikte yayılmaya başlamıştır. Caps, bir fotoğraf veya görselin üzerine yazılar yazılan içeriklerdir. Caps’ler sosyal medya ve içerik dünyasının en önemli ve popüler içerik türlerinden biridir. Caps’lerin tamamı mizahi açıdan düşündürme ve güldürme kaygısı güdülenerek hazırlanmaktadır. Bazen içerisinde bulunan ruh halini veya komik durumu yansıtmak için kullanılan Caps içerikleri bazen yalın görseller olarak da kullanılabilir. Ancak, internet ortamında üretilen capslerde eğlence trollüğü unsurlarına da dikkat etmek gerekir.

Türkiye’deki yeni medya ortamlarında eğlence trollüğü egemen bir görünüm sergilemektedir. Türkiye’deki yeni medya ortamlarındaki trollerin eğlence kavramı üstünden değerlendirilmesi, trollük ve yaratıcı kültür arasında bağ kurulabilmesi için gereklidir. Türkiye’deki yeni medya trollerinin yaratıcı kültüre olan katkısı, trol hesapların ara yüzey incelemesinde ve trollerin dil kullanım pratiklerinde açıkça görülebilmektedir (Karataş ve Binark, 2016: 434).

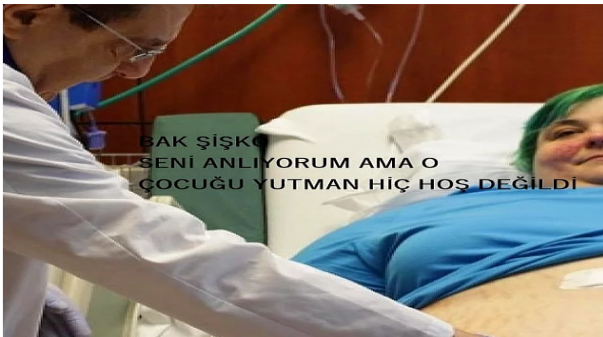
Dr. Nowzaradan ile ilgili yapılan capslerin çoğu eğlence trolü kapsamında değerlendirilebilir.

Görsel 1

İncelenen ilk cıpta Dr. Nowzaradan'ın yaptığı televizyon programından bir fotoğraf kullanılmış ve program sırasında hastalara söylediği bazı sözler fotoğraf üzerine yazılmıştır. Türk toplumunda kilolu veya obez olan kişilerin suratına doğrudan şişman olduğu veya kilo vermesi gerektiğini söylemek oldukça zordur. Dr. Nowzaradan ise televizyon programında hastalarına; obez olduğu, kilo vermesi ve spor yapması gerektiğini açık şekilde yüzlerine söylemektedir. Kuşkusuz bunları hastaların iyiliği için yapmaktadır. Ancak yapılan cıpta doktorun söylediği sözlerle alay edilmektedir. Hasta insanlara yardım etmeye ve onları kurtarmaya çalışan Dr. Nowzaradan'ın tavsiyeleri sanki kötü bir şeymiş gibi yansıtılmaktadır.

Dr. Nowzaradan ileri düzeyde obez olan insanlara yardım etmeye çalışmaktadır. Pek çok insanın hayatını değiştiren Dr. Nowzaradan, obez kişilerin hayatlarına yeni bir başlangıç yapmalarına katkı sağlamaktadır.

Görsel 2

Bu cıpta ileri düzeyde obez hastası olan bir kadın görünmektedir. Cıpta, Dr. Nowzaradan'ın kadına doğru eğilerek: "Bak şişko seni anlıyorum ama o çocuğu yutman hoş değildi" şeklinde bir ifade kullanılmıştır. Bu ifade oldukça acımasız bir ifadedir. Obez insanların buldukları durum ile alay edilmesi onları alçaltmaktadır. Yapılan cıplarda mizahi unsurları da aşan oldukça üzücü bir cıptır. Çünkü obez insanlar farklı psikolojik nedenlerle buldukları duruma düşebilmektedir. Yakınlarını kaybetme ve yalnızlık ise en önemli nedenlerdendir. Dolayısıyla cıpta kullanılan ifadeler oldukça yanlıştır. Bu tür cıplarda,

capsleri alımlayan kişilerin dijital sağlık okuryazarlığının doğru şekilde yapılması gereklidir.

Obezite ile mutsuzluk arasında doğru bir orantı bulunmaktadır. Mutsuz insanlar özellikle "abur cubur" diye adlandırılan, aslında vücudun ihtiyacı olmayan fazla kalorili yiyecekleri mutluluk algısı yaratmasından ötürü yoğun şekilde tüketmektedirler. Ancak, bu mutluluk algısı yanlışlama yaratmakta ve kişi git gide kilo olarak daha fazla mutsuz olmaktadır.

Görsel 3

Bu cıpta, twitter kullanıcısı @yontulmuşhayvan tarafından yapılmış ve farklı internet mecralarında kullanıma sokulmuştur. Bu cıpta, incelenen diğer cıplara göre mizahi unsurları daha fazla taşırken, mutsuzluğun obezite ile olan ilgisini ortaya koymaktadır.

Dr. Nowzaradan, dünya genelinde önemli ve tanınmış bir obezite cerrahidir. Pek çok hastanın hayatını kurtarmış ve onların yeni bir başlangıç yapmalarını sağlamıştır. İlgili cıpta, mucizeye ihtiyacı olduğunu söyleyen bir obezite hastasına doktor merhaba diyerek cevap vermektedir.

Görsel 4

Bu cıpta, instagram kullanıcısı "mr. miroloji" tarafından oluşturulmuş ve 13 bin beğeni almıştır. Cıpta hem mizahi unsurlar etkin şekilde kullanılmakta hem de Dr. Nowzaradan'ın önemi vurgulanmaktadır. Dr. Nowzaradan uyguladığı mucizevi tedavi yöntemleriyle pek çok hastaya umut olmuştur ve dünya genelinde önemi vurgulanması gereken bir cerrahdir. Dolayısıyla, bu cıpta sadece alay unsurları bulunmamaktadır.

Katılımcı kültür bağlamında ortaya çıkan ve son yıllarda kullanımı oldukça artan capsler, özellikle mizahi unsurlar kullanılarak bireysel internet kullanıcıları tarafından hazırlanmaktadır. Ancak capsler, katılımcı kültürün dışına çıkabilmekte ve hazırlandığı konunun muhataplarını incitebilmektedir. Ayrıca, üzerine caps hazırlanan kişinin değerini düşürebilmekte veya o kişinin önemini görmemize engel olabilmektedir. İncelenen capsler de bu bağlamda değerlendirilebilir. Özellikle capsler konusunda dijital medya okuryazarlığının sağlık iletişimi bağlamında doğru şekilde yapılması gerekmektedir.

2.2. Twitter ve Dr. Nowzaradan

Twitter, etkileşimin oldukça fazla olduğu bir mikro blog sitesidir. Özellikle genç nüfus arasında yoğun şekilde kullanılan twitter, son yıllarda artan mizah ve mizahi dile de katkı sağlayan bir sosyal medya platformudur. Dr. Nowzaradan ile atılan pek çok tweet bulunmaktadır. Ancak, çalışmada programının yayınlandığı TLC Tv'nin internet sitesinde haber olarak yapılan tweetler değerlendirilmiştir.

Görsel 5

Dr. Nowzaradan adına açılan sahte hesaptan atılan bu tweet, mizahi unsurlar taşıyan ve 76 beğeni alan bir tweettir. Pek çok insan mutsuz veya huzursuz olduğu zaman kendisini yemeğe verirken; bu durum da sonrasında kilo problemi yaratmaktadır. Atılan tweette yemeğin verdiği huzuru bende bulabilirsiniz denilerek huzursuz zamanlarda yemek yemekten uzak durulması gerektiği ifade edilmiştir. Bu tweette mizahi bir yolla anlatılmak istenen ileti aktarılmıştır.

Pek çok insanın kilo almasının en büyük sebeplerinden biri, gece yemek yeme alışkanlığıdır. Özellikle uyku aralarında yapılan atıştırmalar hem kilo problemi yaratmakta hem de sağlık sorunlarını beraberinde getirmektedir. @Egoduskunu isimli twitter kullanıcısı, bu durumu mizahi bir dil ve Dr. Nowzaradan ile ilişkilendirerek kişisel twitter hesabından paylaşmıştır. Atılan tweette birini incitme, ölçsüz şekilde alay etme gibi unsurlar bulunmamakta, sadece mizahi dil baskın şekilde ortaya çıkmaktadır.

Görsel 6

Dr. Nowzaradan dünyada olduğu gibi Türkiye'de de fenomen bir medya figürüne dönüşmüştür. TLC kanalında yapmış olduğu program izlenme rekorları kırarken, obezite konusunda bilinçlendirme sağlamaya devam etmektedir.

Görsel 7

@damlaseli isimli twitter kullanıcının attığı tweet 11 bin kişi tarafından beğenilmiş ve 1384 kişi bu tweete yanıt vermiştir. Atılan tweette kilo vermek için her şeyi denediğini ifade eden @damlaseli isimli kullanıcı, akıllı telefonunun arka plan ve ekran görüntüsüne Dr. Nowzaradan'ın fotoğraflarını koymuştur. Burada mecazi anlamda, @damlaseli isimli twitter kullanıcısı Dr. Nowzaradan'ın kendisini gözetlediğinin mesajını vermektedir. Bu tweetten çıkarılabilecek farklı bir yorumlama ise, günümüzde akıllı telefonların yoğun şekilde kullanılmasıdır. Bireyler akıllı telefonlarını her eline aldıklarında ekran görüntüsünü ve telefonlarının arka planlarını görmektedirler. @damlaseli isimli twitter kullanıcısı telefon ekranında Dr. Nowzaradan'ı sık bir şekilde görmesi ile kilo vermeye çalışması arasında bağlantı kurarak mizahi bir dil kullanmıştır.

Dr. Nowzaradan'ın TLC kanalında yapmış olduğu programın adı "Ağır Yaşamlar" dır. Dolayısıyla, programın adı iki farklı şekilde değerlendirilebilir. Obezite hastalarının yaşadığı hayat oldukça zordur. Gündelik yaşamlarını idame ettirmekte zorlanan bu hastalar için hayat oldukça ağır şartlarda sürmektedir. Mizahi açıdan programın ismi değerlendirildiğinde ise, obezite hastalarının kiloları da akla gelmektedir. Çünkü programa konu olan obezite hastalarının kiloları oldukça fazladır.

Elif Akgündüz
@oyleikenboyle

O kadar çok #ağıryaşamlar izledim ki vücudum kendi kendine incelemeye başladı. Korktu zaar. @TLC_Türkiye

♡ 16 3:12 AM - Nov 27, 2017

Görsel 8

@oyleikenboyle isimli twitter kullanıcısı, attığı tvette ağır yaşamlar programını izlemenin kendisine oldukça ağır geldiğini ve vücudunun kendiliğinden incelendiğini ifade etmiştir. Dr. Nowzaradan'ın programında dram unsurlarının da ön planda olduğu söylenebilir. @oyleikenboyle isimli kullanıcı da bunu mizahi bir dille ifade etmiştir.

Twitter mizah dilinin yoğun şekilde kullanıldığı ve bu mizah dolayısıyla etkileşimin arttığı ve sürdüğü bir sosyal medya platformudur. Dr. Nowzaradan ile ilgili atılan ve TLC kanalının kendi internet sitesinde yayınladığı tweetlerde mizah unsurlarının ve mizahi dilin yoğun şekilde kullanıldığı ortaya çıkmıştır. Atılan tweetlerde obezite hastalarını veya Dr. Nowzaradan'ı alaya alan hernagi bir ifadeye rastlanmamıştır. Tweetler sadece mizahi dil üzerine inşa edilmiştir. Ancak magazinleşme ve güldürü unsurları atılan tweetlerde etkisini sürdürmektedir.

2.3.Ekşi Sözlük ve Dr. Nowzaradan

Katılımcı sözlük siteleri, web 2.0 teknolojilerinin hayatımıza girmesiyle birlikte yükselişe geçmiştir. Ortak katılımla oluşturulan sözlüklerde farklı konu, kişi, kavram veya kurumlarla ilgili tanımlamalar yapılmaktadır. Bu tanımlamalar, bireysel internet kullanıcılarının içerik üretmesiyle ortaya çıkmaktadır. Türkiye'de faaliyet gösteren en popüler katılımcı sözlük sitesi "ekşi sözlüktür". Ekşi sözlükte girilen entrylerde mizahi unsurlara rastlanabildiği gibi, kurumların, kişilerin veya konunun "doğru veya yanlış" yapılmış tanımlamaları da bulunmaktadır.

Dr. Nowzaradan hakkında ekşi sözlükte 8 sayfa vardır. Bu da toplamda, 72-90 arası entry anlamına gelmektedir. Çalışmada ilk ve son sayfadaki entryler yorumlanmıştır.

Ekşi sözlükte, Dr. Nowzaradan ile ilgili ilk entry girişi 2017 yılında yapılmıştır. TLC Türkiye kanalında da "Ağır Yaşamlar" programı 2017 yılında gösterilmeye başlanmıştır. Bu durum, geleneksel medyada dikkat çeken programların, internet ortamına taşındığının eşdeğiyle bireysel internet kullanıcılarının bu programlar hakkında internet üzerinden konuştuklarının göstergesidir.

oldukça açık sözlü bir doktor.

"benimle tartışma, teraziyle tartış" sözleriyle de posta koyan bir abimizdir.

f t ^ v

20.08.2017 03:01 - 05.12.2017 20:56 mete han turkyilmaz ...

iran asıllı obezite cerrahı. houston'da yaşıyor. ileri düzey morbid obezilere yardım eden iyi bir doktor.

tlc kanalında yayınlanan ağır yaşamlar belgesinde bir yıl boyunca yaşamlarına dokunduğu insanların ibret verici öykülerine tanık oluyoruz.

f t ^ v

30.08.2017 00:09 gencohasan ...

(bkz: #70295229)

f t ^ v

04.09.2017 02:30 neptun savascisi ...

dikdörtgen prizma bedentli, kambur ve babacan bir cerrahtr. altın kaplamalı steotoskopu çok havalıdır.

f t ^ v

04.09.2017 02:44 odisya ...

tx houston da first street hospital da bulacağınız, kiloları artık ölümcül raddeye gelmiş, obezite hastalarının gözde cerrahıdır. kendisi obezite hastalarının zayıflama savaşını anlatan bir programda çokça tanınmıştır ülkemizde.

ben saçlarının boyasına, son derece az, öz net konuşmasına ve sevimli gülüşüne hayranım. bir adam hem ciddi hem sevimli nasıl olur'un cevabıdır.

(bkz: <http://www.firststreethospital.com/...-hospital.html>)

f t ^ v

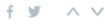
09.09.2017 01:48 sevenence ...

Görsel 9

Yazılan entrylere bakıldığında, mizahi unsurların ortaya çıkmadığı veya ön planda olmadığı görülmektedir. Entrylerde Dr. Nowzaradan'ın aslen İran'lı olduğu Houston'da yaşadığı ve ileri düzeydeki morbid obezite hastalarına yardım ettiği bilgileri vardır. Ayrıca, Dr. Nowzaradan'ın babacan kalpli, sempatik biri olduğu vurgulanmıştır. Ekşi sözlük yazarları, Dr. Nowzaradan'ın kullandığı altın kaplama steotoskopa da dikkat çekmişlerdir.

Sayfada yazılan son entryde, Dr. Nowzaradan'ın Tx Houston First Street hastanesinde çalıştığı ve ölümcül obezite hastalarına yardım ettiği ifade edilmiştir. Ayrıca, sevenence isimli kullanıcı, doktorun saçlarının boyasına, son derece az, öz net konuşmasına ve sevimli gülüşüne hayran olduğunu belirtmiştir.

bir insan bu kadar tatlı ve ciddiyle dolu nasıl olur ...
demek ki o ciddiyet işini iyi yapmak, tatlılık ise bu durumun rahatlığı ...
bir formülü olsa böyle insanların ömrünü uzatmanın ...
1 kişiye daha dokunsa...

07.03.2019 00:25 coretta ...

etrafımda luzumsuz işler pesinde birini gordugumde yallah nowzaradan'a diye havale ettigim cennetlik yargic.

o degil de, cogu hastasına benzeyen, muhtemelen ruh hastası, jeanne adındaki hastasına cemkirirken, ben senin gibi 9000 kişi gordum gibisinden lafi sokuveren merhabacı karizma.

yallah nowzaradan'a...

12.05.2019 20:54 - 20:56 sagliginiz icin ...

an itibari ile 4 saatlik yolu goze alip austin'den houston'daki o meshur klinigine geldim. sansima tukureyim ki kendisi yoktu.

iceride sadece bir adet hemsire vardi ve televizyonda gorduklerimizden biri degildi. hemsireye dr now'un turkiye'de cok populer oldugunu ve sirf onu gormek icin geldigimi soyledim. hic degilse bir kac fotograf cekip cekemeyecegimi sordum.

gayet anlayisli bir sekilde yordimci oldu ve televizyonda gordugumuz, o meshur tarti olsun, hastaların beklediği oda olsun hepsini kullanmama ve doktorun odasına da girmeme izin verdi.

Görsel 10

diğere tüm cerrahlar gibi, sorgusuz sualsiz cennete gidecektir. insanların ömürlerine ömür katan, insaniyete devasa katkıları olan bu tip beşerlere tutup da namaz niyaz sorulmaz zaten. oruç tutsa ne tutmasa ne, adam ömrünü insan'ı iyi etmeye adanmış, var mı ötesi? direkt cennete direkt. hem de vip köşesinden...

10.02.2019 20:30 sesege ...

altın kaplama steteskopu yaldır yaldır parlayan, obezlere yargı dağıtan iran asıllı amerikalı doktor.

göte göt der. "eğer kilolarından derhal kurtulmaya başlamazsan, çok yakında ölürsün." diye yapıyor acı gerçeği obezin yüzüne.

dr.now'un tezgahından geçen standart bir obez, eğer laf dinlerse, 1 yıl içerisinde vücudundan iki yetişkin insanı atar ve tek kişi kıvamına gelir. yok dinlemezse, ölmeden önce yiyebileceği az sayıda double x plus hamburgerlerin tadını çıkarır ve muhtemelen kısa süre içerisinde, hayata bol soslu ve lezzetli bir şekilde veda eder.

28.02.2019 01:31 - 01:34 marlo matruh ...

son yayınlanan 7.bölümde ameliyata girmek üzere olan brandon ile kız arkadaşının, kendisiyle konuştuğundan hemen sonra arkasından tatlı bir dedikodusunu yaptıkları cerrahtr.

+ ne kadar süslü, steteskopunu gördün mü?
- çok güzeldi
+ dr. now olunca öyle olur
- kudemli
+ dr. now...

şarkı söyleme konusundaki muhabbetle de gülümsetmiştir:

Görsel 11

Sekizinci sayfadaki entryler incelendiğinde yine benzer ifadelerin olduğu görülmektedir. Doktorun aslen nereli olduğu, insanlara yardım ettiği, altın kaplama stetoskopu bu sayfada da söz edilen unsurlardır. Entrylerde, doktor sayesinde hayatta kalabilen obez hastalarından bahsedilmiştir.

Yilmazyıldırım isimle ekşi sözlük kullanıcısı, Dr. Nowzaradan'ın

kliniğini ziyaret ettiğini ancak kendisinin orada olmadığını yazmıştır. Odasında ve klinikte fotoğraflar çekme imkanı bulduğunu ifade etmiştir.

Özetle, katılımcı kültür bağlamında ortaya çıkan ekşi sözlükte Dr. Nowzaradan ile ilgili yazılan entrylerde mizahi, güldürü ve alay unsurlarının olmadığı görülmektedir. Yazılan entryler daha çok doktor hakkındaki bilgilerden oluşmaktadır. Eşdeyişle, Dr. Nowzaradan ile doğru bilgileri edinmek için ekşi sözlüğün daha faydalı bir internet platformu olduğu söylenebilir.

Sonuç

Bu çalışmada sağlık iletişimi ve katılımcı kültürün bağlantısı kurulmaya çalışılmıştır. Çalışmada özellikle dijital medya okuryazarlığı ve dijital sağlık iletişimi okuryazarlığı gibi kavramlar çerçevesince, Dr. Nowzaradan ile ilgili yapılan capsler, atılan tweetler ve ekşi sözlük entryleri nitel metin çözümlemesi tekniği ile değerlendirilmiştir.

Katılımcı kültür son yıllarda üzerinde tartışılmaya başlanan bir konu olmuştur. Özellikle web 2.0 teknolojisinin gelişmesiyle birlikte, internet üzerinden içerik üreten veya varolan içeriği değiştirmeye başlayan bireysel internet kullanıcıları aracılığıyla katılımcı kültür yükselişe geçmiştir.

Katılımcı kültürün olumlu özellikleri üzerinde duran araştırmacılar, internet ortamlarının bireylere özgür üretim olanağı verdiğini söylemekte bunun da katılımcı demokrasiye katkı yaptığını vurgulamaktadır. Bu kültürün olumsuz özellikleri üzerinde duran araştırmacılar ise, troll kültürü, faşist kültür, nefret söylemi ve dezenfomasyon gibi unsurlara dikkat çekmektedir.

Katılımcı kültür, sağlık iletişimi bağlamında da ortaya çıkmaktadır. Dr. Nowzaradan dünya genelinde tanınan çok önemli ve başarılı bir cerrahtr. Yaptığı çalışmalar dünya genelinde ses getirirken, ileri düzeydeki obez hastalara yardım etmekte ve TLC kanalında "Ağır Yaşamlar" isimli programı yayınlanmaktadır.

Bu çalışmada doktor hakkında hazırlanan capsler, atılan tweetler ve ekşi sözlük sitesine girilen entryler değerlendirilmiştir. Capslerde özellikle troll kültürünün baskın olduğu, hem hastalarla hem de doktorla daha çok alay edildiği görülmektedir. Bu durum bir anlamda doktorun değerini düşürmekte, obezite hastalarını ise incitmektedir. Dr. Nowzaradan ile ilgili atılan ve TLC kanalının internet sitesinde haber olarak yayınlanan tweetlerde ise, sadece mizah ve güldürü unsurlarının ön planda olduğu troll kültürünün ise daha az olduğu görülmektedir. Ancak atılan tweetlerde doktorun önemi, yaptığı işler vb. hakkında bilgiler verilmektedir. Dr. Nowzaradan ile ilgili tanımlayıcı, doğru ve mizah unsurlarının oldukça az olduğu bilgilere ise ekşi sözlük entrylerinde rastlanmıştır. Doktorun başarıları, aslen nereli olduğu yaşadığı ve çalıştığı yer gibi bilgiler katılımcı kültür dolayısıyla ekşi sözlükte oluşturulmuştur.

Sonuç olarak, dijital medya okuryazarlığının her alanda olduğu gibi, sağlık iletişimi alanında da doğru yapılması gerekmektedir. Dijital

sağlık iletişimi okuryazarlığı anlamında doğru alımlamalar yapmak, izler kitleyi daha bilinçli ve bilgili hale getirecektir. Sağlık iletişimi konusunda troll kültürün gelişimi doğru bilgilendirme ve içeriklerin dolaşıma girmesi konusunda önemli bir eksiklidir.

KAYNAKÇA

- Akar, E. (2010). *Sosyal medya pazarlaması*. Ankara: Efil Yayınevi.
- Anderson, P. (2007). *What Is Web 2.0? Ideas, Technologies and Implications for Education*. London: JSIC Technology and Standart Watch
- Binark, M. (2012). Yeni Medya ve Yaratıcı Endüstri. E. Dağtaş (Ed.), *Medya Ekonomisi ve İşletmeciliği* içinde (165-192). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Buckingham, D. (2006). *Defining Digital Literacy: What do you need to know About Digital Media?*. <https://www.idunn.no/file/pdf/66808577/#page=21> (Erişim tarihi: 28.08.2019).
- Bulduklı, Y. (2010). *Televizyonda Yayınlanan Sağlık Programları ve İzleyicileri*. <http://dergisosyalbil.selcuk.edu.tr/susbed/article/view/213> (Erişim tarihi: 28.08.2019).
- Constantinides, E. ve Fountain, J. S. (2008). *Web 2.0: Conceptual Foundations and Marketing Issues*. <https://link.springer.com/article/10.1057/palgrave.ddmp.4350098> (Erişim tarihi: 27.08.2019).
- Güler, C. (2011). Web 2.0: Blog, Wiki. M. E. Mutlu. (Ed.), *Yeni İletişim Teknolojileri* içinde (50-72). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Fuchs, C. (2016). *Sosyal Medya, Eleştirel Bir Giriş*. (Çev: D. Saraçoğlu ve İ. Kalaycı). Ankara: NotaBene Yayınları.
- Jenkins, H. (2008). *Convergence Culture*. New York: New York University Press.
- Jenkins, H., Purushotma, R., Weigel, M., Clinton, K. and Robison, A. J. (2009). *Confronting the Challenges of Participatory Culture*. Chicago, IL: MacArthur Foundation.
- Karataş, Ş. ve Binark, M. (2016). "Yeni Medyada Yaratıcı Kültür: Troller ve Ürünleri 'Capsler'". *TRT Akademi Dergisi*, Cilt: 01, Sayı: 02/Temmuz: 426-448.
- Koçak, A. ve Bulduklı, Y. (2010). *Sağlık İletişimi: Yaşlıların Televizyonda Yayınlanan Sağlık Programlarını İzleme Motivasyonları*. <https://dergipark.org.tr/josc/issue/19021/200613> (Erişim tarihi: 27.08.2019).
- Lister, M., Dovey, J., Giddings, S., Grant, I. and Kelly, K. (2009). *New Media*. New York: Routledge.
- Mendi, B. (2015). *Sağlık İletişiminde Sosyal Medyanın Kullanımı: Dünyadaki ve Türkiye'deki Uygulamalar*. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/165900> (Erişim tarihi: 28.08.2019).
- Nilsen, W. , Kumar, S. , Shar, A. , Varoquiers, C. , Wiley, T. , and Riley, T. W. (2012). *Advancing the Science of mHealth*. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10810730.2012.677394> (Erişim tarihi: 28.08.2019).
- O' Reilly, T. (2007). *What Is Web 2.0: Design Patterns and Business Models for Next Generation of Software*. https://papers.ssrn.com/sol3/Papers.cfm?abstract_id=1008839 (Erişim tarihi: 27.08.2019).
- Timisi, N. (2003). *Yeni İletişim Teknolojileri ve Demokrasi*. Ankara: Dost Kitapevi Yayınları.
- Yıldırım, F. Keser, A. (2015). *Sağlık Okuryazarlığı*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Yayın No: 3.

İnternet Kaynakları

- <https://wmaraci.com/nedir/caps> (Erişim tarihi: 28.08.2019).
- <https://onedio.com/haber/tarihin-en-buyuk-kilo-avcisi-minnos-doktorumuz-dr-nowzaradan-a-yapilan-15-caps-806605> (Erişim tarihi: 03.09.2019).
- <https://eksisozluk.com/younan-nowzaradan--5437386> (Erişim tarihi: 03.09.2019).
- <https://www.tlctv.com.tr/dr-nowzaradan-hakinda-en-komik-10-tweet> (Erişim tarihi: 03.09.2019).

Extended Abstract

Introduction

Different concepts have emerged in the information society. One of them is participatory culture. Participatory culture is the creation of cultural products with a joint contribution. Shared intelligence, sharing and collaboration are at the forefront in participatory culture. With Web 2.0 technology, internet users can collaboratively produce and share content. Therefore, the internet environment has become an area where participatory culture products are frequently created. In all social networks, participating dictionaries and wikis, it is possible to evaluate products created about a particular subject, person or event in the context of participatory culture. There are two different views on participatory culture. The first is that participatory culture contributes to democracy and cooperation. Another view states that while participatory culture has developed fascist culture, especially troll culture has increased. At this point, only humorous elements are criticized in participatory cultural products. In this study, a multidimensional evaluation of the participant culture was made over different web 2.0 environments.

Health communication is one of the most important issues in the field of communication. Especially with the development of web 2.0 technology and individuals starting to produce content over the internet, different contents about health communication started to emerge. Today, there are many publications on health on the internet. Some of these publications are participatory cultural products created with joint participation. At this point, internet users need to be conscious about digital literacy. It is important to correctly interpret and analyze content on the Internet. Because health issues are one of the most important parts of life. In this study, the participant culture products related to Dr Younan Nowzaradan, which is an important figure in health and obesity worldwide, were evaluated. This evaluation was made over different internet channels. The aim is to reveal the difference between the content created with web 2.0.

Dr. Younan Nowzaradan is an Iranian American surgeon specializing in vascular surgery and bariatric surgery. It helps their obese patients to lose weight in the TLC reality television series *My 600-lb Life*. In addition, his studies are very important in obesity. In this study, caps made about Dr. Nowzaradan, tweets sent and messages published in the participant dictionary were evaluated with qualitative text analysis technique. The reason for using the qualitative method in the study is that the participatory culture that is the subject of the study also includes a qualitative creation process. Therefore, qualitative analysis has produced more detailed and in-depth results in this study.

The caps, tweets and participant dictionary's "entries", which are the

subject of the study, were selected with the purposeful sampling technique and interpreted with the qualitative text analysis technique. Accordingly, it is seen that humorous elements and entertainment contents are more in caps and tweets about Dr Nowzaradan. This situation causes a doctor who has done very important studies on obesity to become a magazine figure. In the entries entered into the participant dictionary about Dr Nowzaradan, it is seen that more scientific expressions are used and the studies of the doctor are also included. In particular, the doctor's career, the places he worked, and his achievements are frequently seen in the participating dictionary. Therefore; there are different expressions in three different internet channels created in the context of participatory culture. As a result, the positive features of the participatory culture came to the fore in the *Ekşi Sözlük*. Only entertainment contents, humorous elements and troll culture are at the forefront in caps and tweets.

It is very important to make digital media literacy correctly in the information society. This situation also arises about health communication. Correct analyzes should be made in terms of digital health communication literacy. Thus, the audience will become more conscious and knowledgeable. The emergence of troll culture in health communication is an important deficiency in correct information and the circulation of contents.